

POZNAŃSKA POLONISTYKA

HISTORIA POZNAŃSKIEJ POLONISTYKI

1919 – powołanie Wszechnicy Piastowskiej (Uniwersytetu Polskiego w Poznaniu), od 1920 działającego pod nazwą Uniwersytet Poznański, od 1955 roku jako Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

1919 – powstaje Wydział Filozoficzny, z którego w roku 1925 wyodrębnia się Wydział Humanistyczny. Od początku działają cztery katedry ważne dla rozwoju polonistyki:

- Katedra Historii Literatury Polskiej – kierowana przez prof. Tadeusza Grabowskiego
- druga Katedra Historii Literatury Polskiej – kierowana przez prof. Stanisława Dobrzyckiego
- Katedra Filologii Słowiańskiej – kierowana przez prof. Tadeusza Lehra-Spławińskiego
- Katedra Językoznawstwa Indoeuropejskiego – kierowana przez prof. Mikołaja Rudnickiego

1922 – powstaje Katedra Języka Polskiego pod kierunkiem dra Edwarda Klicha

1928 – powstaje trzecia Katedra Historii Literatury Polskiej, którą kierował prof. Roman Pollak

Zajęcia dydaktyczne na polonistyce rozpoczęły się w maju 1919.

HISTORIA POZNAŃSKIEJ POLONISTYKI

1940-1944 – w Warszawie działa tajny Uniwersytet Ziemi Zachodnich jako instytucjonalna kontynuacja Uniwersytetu Poznańskiego. Jego rektorem zostaje prof. Roman Pollak.

Po roku 1944 przez krótki czas Uniwersytet i studia polonistyczne działają w Częstochowie, w **1945** roku studenci wracają do Poznania. Kontynuowana jest praca dwóch przedwojennych Katedr Historii Literatury Polskiej, których kierownictwo obejmują prof. Roman Pollak i prof. Zygmunt Szweykowski. Profesor Pollak od podstaw organizuje w Poznaniu badania i kształcenie polonistyczne. Wraz z Bogdanem Zakrzewskim odzyskują część przedwojennych księgozbiorów.

Obie katedry językoznawcze straciły w czasie wojny kadrę profesorską. Po wojnie objął je najpierw prof. Mikołaj Rudnicki, a w lutym 1947 roku Katedrę Języka Polskiego przejął prof. Stanisław Urbańczyk, który od podstaw zorganizował w Poznaniu językowe studia polonistyczne, był także dziekanem Wydziału Humanistycznego.

HISTORIA POZNAŃSKIEJ POLONISTYKI

W roku **1949** powstają:

- trzecia Katedra Historii Literatury, którą kierował prof. Wacław Kubacki
- Katedra Historii Kultury Polskiej, prowadzona przez prof. Stanisława Bodniaka
- Katedra Historii Literatur Zachodniosłowiańskich, którą powierzono prof. Stefanowi Vrtel-Wierczyńskiemu.

W latach **1948-1951** powołano trzy pracownie:

- ❖ Polskiej Bibliografii Literackiej
- ❖ Nowego Korbuta
- ❖ Słownika polszczyzny XVI wieku.

HISTORIA POZNAŃSKIEJ POLONISTYKI

W **1952** powstają dwie katedry zespołowe:

- **Katedra Języka Polskiego** – z połączenia Katedry Języka Polskiego, Katedry Filologii Słowiańskiej i Archiwum Fonograficznego, przekształconego w Zakład Fonograficzny z Pracownią Archiwizacji Gwar. Kierował nią najpierw prof. Stanisław Urbańczyk, potem prof. Władysław Kuraszkiewicz.
- **Katedra Literatury Polskiej** – powstała z połączenia trzech katedr i składała się z Zakładów: Literatury Staropolskiej, Literatury Wieku XIX oraz Literatury Wieku XX. Katedrą kierowali kolejno: prof. Waław Kubacki, prof. Roman Pollak, doc. Jerzy Ziomek.

W roku **1969** powstał **Instytut Filologii Polskiej** wraz z nowymi zakładami.

Pierwszym dyrektorem Instytutu był prof. Władysław Kuraszkiewicz.

W tym samym roku poznańscy poloniści przenieśli się do budynku Collegium Novum.

POLONIŚCI W COLLEGIUM MAIUS

2002 – decyzja o przeniesieniu polonistów do dawnej siedziby Komisji Kolonizacyjnej

2008 – przeprowadzka do Collegium Maius, która jest zasługą ówczesnego Dziekana Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej prof. Pokrzywniaka

2007 – rozpoczęto budowę wydziałowej biblioteki. Inicjatorem jej powstania, organizatorem i nadzorcą budowy był prof. Józef Tomasz Pokrzywniak, którego imię biblioteka otrzymała w 2018 roku, w rocznicę śmierci Profesora.

PREKURSORY BADAŃ POLONISTYCZNYCH W POZNANIU W LATACH 1919-1939

prof. Tadeusz Grabowski (1871-1960) – inicjator badań nad teorią literatury, twórca i opiekun poznańskiego Koła Polonistów

prof. Stanisław Dobrzycki (1875-1931) – rektor Uniwersytetu Poznańskiego w latach 1924-1925, historyk literatury dawnej

prof. Roman Pollak (1886-1972) – rektor tajnego Uniwersytetu Ziem Zachodnich w latach 1943-1945, historyk literatury, twórca powojennej polonistyki w Poznaniu

prof. Konstanty Troczyński (1906-1942) - teoretyk literatury, prekursor strukturalizmu

prof. Adam Tomaszewski (1895-1945) – poznański dialektolog

POZNAŃSCY POLONIŚCI PO 1945 ROKU

Promotorzy poznańskich badań

prof. Władysław Kuraszkiewicz (1905-1997) – polonista i slawista, historyk języka

prof. Stanisław Urbańczyk (1909-2001) – wszechstronny językoznawca

Dialektolodzy

prof. Zenon Sobierajski (1917-2007) – slawista i dialektolog, znawca gwar polskich i słowiańskich

prof. Monika Gruchmanowa (1922-2001) – badaczka gwary miejskiej i języka Polonii

prof. Marek Kornaszewski (1930-2000) – badacz toponimii polskiej i dolnośląskiej, metodyk

prof. Henryk Nowak (1932-2010) – badacz gwary chazackiej i gwar wielkopolskich

Językoznawcy

prof. Wojciech Ryszard Rzepka (1940-2008) – badacz dziejów języka polskiego

prof. Zygmunt Zagórski (1926-2013) – dialektolog i badacz polszczyzny współczesnej

prof. Stanisław Bąba (1939-2014) – twórca poznańskiej szkoły frazeologicznej

Historycy literatury

prof. Zygmunt Szweykowski (1894-1978) – prusolog, badacz pozytywizmu

prof. Stanisław Furmanik (1896-1972) – znawca tajników wersyfikacji

prof. Wacław Kubacki (1907-1992) – na poznańskiej polonistyce w latach 1945-1953, badacz romantyzmu

prof. Jarosław Maciejewski (1924-1987) – badacz romantyzmu, uczeń prof. Zygmunta Szweykowskiego

prof. Zbigniew Raszewski (1925-1992) – teatrolog, uczeń prof. Zygmunta Szweykowskiego

NASI MISTRZOWIE

prof. Jerzy Ziomek (1924-1990) – człowiek renesansu, historyk i teoretyk literatury

prof. Kazimierz Bartoszyński (1921-2015) – teoretyk i historyk literatury, z poznańską polonistyką związany w latach 1954-1962

prof. Bogdan Zakrzewski (1916-2011) – na Uniwersytecie Poznańskim pracował w latach 1945-1952

prof. Alojzy Sajkowski (1921-2003) – badacz baroku, znawca kultury sarmackiej oraz kultury europejskiej

prof. Lech Słowiński (1922-2005) – dydaktyk literatury

prof. Michał Witkowski (1927-1996) – biograf i historyk teatru

prof. Tadeusz Witczak (1927-2018) – mediewista

prof. Edward Pieścikowski (1932-2014) – znawca Bolesława Prusa, pozytywizmu i kultury literackiej Wielkopolski

prof. Zofia Trojanowiczowa (1936-2015) – badaczka romantyzmu, wybitna znawczyni Norwida

prof. Maria Adamczyk (1938-2013) – badaczka literatury i tradycji dawnej kultury

prof. Józef Tomasz Pokrzywniak (1947-2017) – badacz polskiego oświecenia

prof. Ewa Wiegandt (1939-2019) – badaczka literatury XX wieku

prof. Bożena Chrząstowska (1929-2020) – metodyczka nauczania języka polskiego

prof. Zdzisława Krążyńska (1942-2020) – historyczka języka polskiego

prof. Antoni Smuszkiewicz (1938-1921) – badacz fantastyki naukowej, literatury dla dzieci i młodzieży

prof. Tadeusz Zgółka (1945-2021) – językoznawca

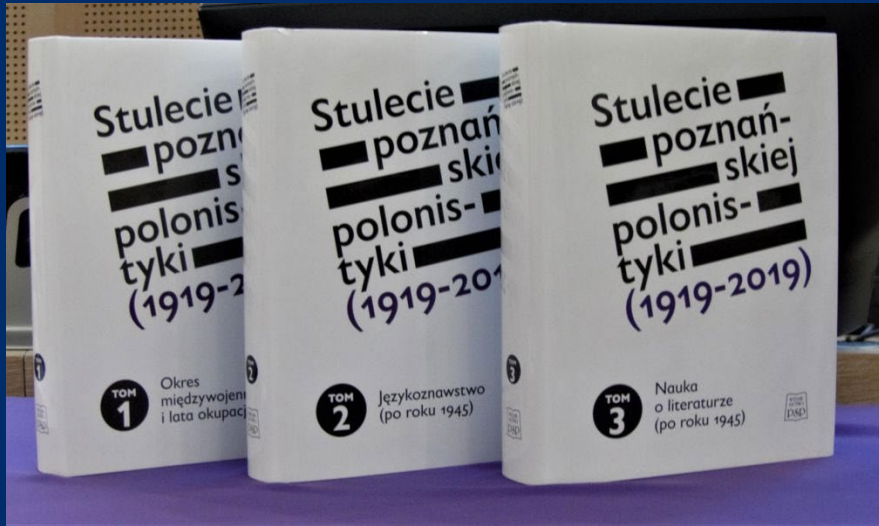
NASZE TRADYCJE I WSPÓŁCZESNOŚĆ

W maju 2019 roku poznańska polonistyka obchodziła stulecie swego istnienia. Z tej okazji powstała specjalna jubileuszowa trzypięciotomowa publikacja pt. *Stulecie poznańskiej polonistyki 1919-2019* pod red. Seweryny Wysłouch, Anny Piotrowicz, Barbary Judkowiak i Sylwii Karolak.

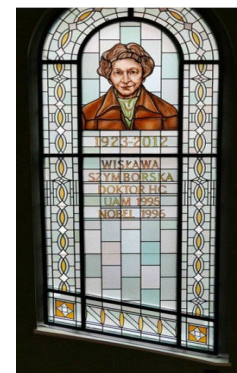
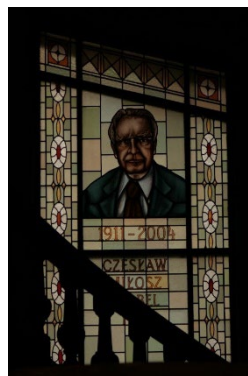
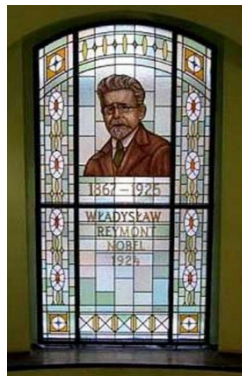
Dzieło powstawało przez cztery lata. Pierwszy tom pt. *Okres międzywojenny i lata okupacji* zawiera życiorysy twórców poznańskiej polonistyki, działających w okresie międzywojennym i w czasie okupacji. W tomie 2. *Językoznawstwo (po roku 1945)* i 3. *Nauka o literaturze (po roku 1945)* przedstawiono profesorów wykładających w Poznaniu po wojnie.

„Na pierwszy plan chciałam wysunąć badaczy i profesorów, a nie instytucje, ponieważ najbardziej szacowne stuletnie mury nie zapewniają jakości nauki i kształcenia”.

prof. dr hab. Seweryna Wysłouch

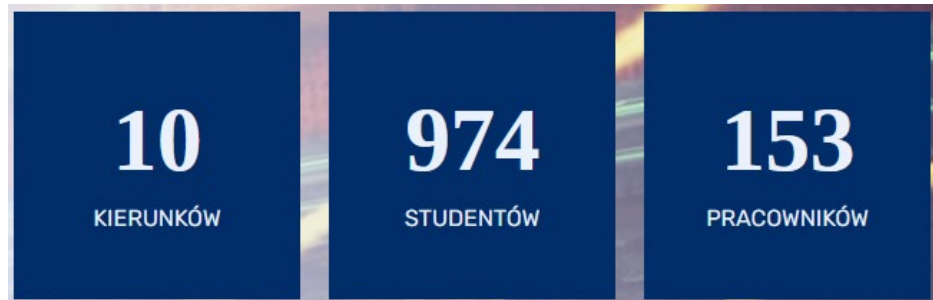

STRUKTURA INSTYTUTU FILOLOGII POLSKIEJ

- ❑ **17 ZAKŁADÓW**
- ❑ **7 PRACOWNI**
- ❑ **1 LABORATORIUM**
- ❑ **4 CENTRA BADAWCZE**
- ❑ **WYDAWNICTWO POZNAŃSKIE STUDIA POLONISTYCZNE**
- ❑ **STUDIUM JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ DLA CUDZOZIEMCÓW**

INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ

– w tym niemal 600 osób studiujących
na kierunku FILOLOGIA POLSKA

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Filologii Polskiej

Polska
Komisja
Akredytacyjna

**Wyróżniająca ocena
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
na lata 2019 - 2025**

dla kierunku FILOLOGIA POLSKA
na poziomie studiów I i II stopnia
o profilu ogólnoakademickim

STUDIA LICENCJACKIE W INSTYTUCIE FILOLOGII POLSKIEJ

Filologia polska

Filologia polska jako obca

Humanistyka w szkole:
polonistyczno-historyczne
studia nauczycielskie

Polonistyczno-filozoficzne
studia nauczycielskie

**FILOLOGIA POLSKA to także studia zaoczne
– licencjackie i magisterskie**

STUDIA MAGISTERSKIE W INSTYTUCIE FILOLOGII POLSKIEJ

Sztuka pisania

Polonistyczno-historyczne
studia nauczycielskie

Polonistyczno-filozoficzne
studia nauczycielskie

Polacy i Niemcy w Europie

Filologia polska jako obca

Filologia polska

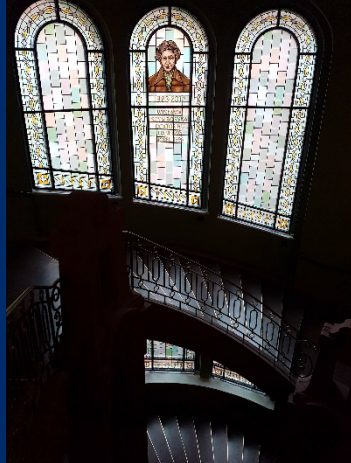

FILOLOGIA POLSKA

– studia licencjackie stacjonarne

PROGRAM STUDIÓW

- obowiązkowe minimum programowe
- wykłady kursowe oraz przedmioty fakultatywne
- zajęcia specjalnościowe

FILOLOGIA POLSKA

– studia magisterskie stacjonarne

PROGRAM STUDIÓW

- zajęcia obowiązkowe
- zajęcia profilujące:
literaturoznawcze lub językoznawcze
- zajęcia do wyboru
- zajęcia specjalnościowe

FILOLOGIA POLSKA

– studia licencjackie stacjonarne

SPECJALNOŚĆ
ARTYSTYCZNO LITERACKA

SPECJALNOŚĆ
DOKUMENTALISTYKA – ANIMACJA KULTURY –
REGIONALISTYKA

SPECJALNOŚĆ
NAUCZYCIELSKA

SPECJALNOŚĆ
DZIENNIKARSKA

SPECJALNOŚĆ
LOGOPEDYCZNA

SPECJALNOŚĆ
WYDAWNICZA

FILOLOGIA POLSKA

– studia magisterskie stacjonarne

SPECJALNOŚĆ
GLOTTODYDAKTYCZNA

SPECJALNOŚĆ
LOGOPEDYCZNA

SPECJALNOŚĆ
OPEROLOGICZNA

SPECJALNOŚĆ
KURATORSTWO LITERATURY

SPECJALNOŚĆ
NAUCZYCIELSKA

SPECJALNOŚĆ
PRZEKŁADOWA

**DOBRE
PRAKTYKI**

**Wybór
specjalności**

Prowadzenie specjalności

Powołanie i modernizacja specjalności

- Wytyczne PKA
- Działalność Rad Programowych
- Kierownicy, Kierowniczkki, Zespoły specjalnościowe

FILOLOGIA POLSKA JAKO OBCA

– studia licencjackie

– kierunek studiów adresowany do cudzoziemców, którzy rozpoczęli już naukę polskiego, chcą pogłębiać wiedzę o kulturze i literaturze polskiej oraz doskonalić znajomość polszczyzny

Poziom znajomości języka polskiego dla kandydatów – minimum A2
Poziom znajomości języka polskiego dla absolwentów – minimum B2

- bogata oferta lektoratowa
- zajęcia literaturoznawcze i językoznawcze
- zajęcia fakultatywne
- ścieżki kształcenia (do wyboru)
- praktyki

Ścieżka glottodydaktyczna

Ścieżka przekładowa

FILOLOGIA POLSKA JAKO OBCA

– studia magisterskie

**Poziom znajomości języka polskiego
dla kandydatów – minimum B2**
**Poziom znajomości języka polskiego
dla absolwentów – minimum C1**

- zajęcia o charakterze lektoratowym
- zajęcia literaturoznawcze i językoznawcze
- zajęcia do wyboru
- ścieżki kształcenia (do wyboru)

Ścieżka promocja kultury polskiej

Ścieżka wydawniczo-przekładowa

POLONISTYCZNO-FILOZOFICZNE STUDIA NAUCZYCIELSKIE

– studia licencjackie i magisterskie

Interdyscyplinarny kierunek studiów **umożliwiający zdobycie kwalifikacji zawodowych do nauczania języka polskiego i etyki** w szkołach podstawowych i średnich (po ukończeniu studiów II stopnia)

- blok zajęć polonistycznych (literaturoznawstwo, językoznawstwo)
- blok zajęć filozoficznych (filozofia, etyka)
- dydaktyka dwóch przedmiotów (język polski i etyka)
- przedmioty psychologiczno-pedagogiczne

POLONISTYCZNO-HISTORYCZNE STUDIA NAUCZYCIELSKIE

– studia licencjackie i magisterskie

Interdyscyplinarny kierunek studiów **umożliwiający zdobycie kwalifikacji zawodowych do nauczania języka polskiego i historii** w szkołach podstawowych i średnich (po ukończeniu studiów II stopnia)

- blok zajęć polonistycznych (literaturoznawstwo, językoznawstwo)
- blok zajęć historycznych
- dydaktyka dwóch przedmiotów (język polski i historia)
- przedmioty psychologiczno-pedagogiczne

Więcej informacji na stronie:

polonistyka.amu.edu.pl